



Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt
Stefan Pärnhem

ju.L1@justice.ministry.se

Diariennr: Ju2012/7472/L1

Synpunkter på EU-kommissionens förslag till direktiv om redovisning av icke-finansiell- och mångfaldsinformation

Kollegiet för svensk bolagsstyrning ("Kollegiet") lämnar här sina synpunkter på EU-kommissionens direktivförslag om redovisning av icke-finansiell- och mångfaldsinformation ("Direktivförslaget").

Direktivförslaget innehåller två skilda beståndsdelar, dels förslag till regler om redovisning av viss CSR-information, dels förslag till regler om redovisning av bolagets mångfaldspolicy avseende styrelse och ledning. Kollegiet välkomnar initiativet beträffande CSR-information, men ställer sig kritiskt till förslaget om redovisning av mångfaldspolicy.

Redovisning av icke-finansiell information avseende CSR-frågor

Kollegiet ställer sig positivt till en ökad omfattning och harmonisering av reglerna för redovisning av icke-finansiell information avseende CSR-frågor. Verksamheten i ett aktiebolag syftar, om inte samtliga ägare är eniga om annat, till att generera långsiktig vinst till ägarna. Alla företag måste följa gällande regler och normer i de samhällen där det verkar. För att vara lönsamt, inte minst på lång sikt, måste företaget dessutom känna till och hantera sin samhällspåverkan.

För att ge aktieägarna möjlighet att bedöma bolagets långsiktiga överlevnads- och vinstgenereringsförmåga, behöver de information om hur bolag hanterar den omvärld man verkar i. Ökade redovisningskrav innebär också att bolagen för sig själva tydliggör de möjligheter och risker som är förenade med bolagets verksamhet. Det ligger därmed i bolagens egenintresse att informera ägare och marknad i dessa frågor. Som EU-kommissionen mycket riktigt pekar på, är det emellertid för få bolag som lämnar icke-finansiell redovisning, och de

bolag som lämnar information utformar den på olika sätt vilket försvårar jämförelser. Det finns därför skäl både på att ställa krav på ökad CSR-redovisning, samt ökad harmonisering av den information som lämnas.

Det måste dock beaktas att bolagens påverkan i samhället är individuell, beroende på vilken typ av verksamhet som bedrivs, dess geografiska utbredning, bolagets storlek och en rad andra faktorer. Ökade redovisningskrav får inte medföra att ett bolag avkrävs redovisning i frågor som inte är relevanta för just det bolaget. Det måste därför finnas långtgående frihetsgrader för bolagen att välja på vilka områden som CSR-information ska lämnas. När information lämnas bör den dock så långt möjligt ges på ett sätt som möjliggör jämförelser både med andra företag som med av företaget tidigare lämnad information.

Enligt Kollegiet uppfyller Direktivförslaget de ovan angivna kriterierna, men det finns anledning att revidera förslaget på en punkt. Enligt förslaget till artikel 46 1 (b) ska bolagets CSR-redovisning (i) beskriva bolagets policy i den aktuella fråga, (ii) resultatet av policyn, samt (iii) de risker som är förknippade med den aktuella frågan samt hur bolaget hanterar dessa risker. Kollegiet anser inte att bolagen i enlighet med punkten (ii) ska behöva beskriva resultatet av policyn, istället bör det krävas en beskrivning av hur bolaget följt sin policy.

Redovisning av mångfaldspolicy

Enligt EU-kommissionen medför en homogent sammansatt styrelse utifrån ett visst antal kriterier en risk för att s.k. grupptänkande uppstår i styrelsen samt att styrelsen blir mindre mottaglig för nya idéer, vilket i sin tur påstås utgöra ett problem för europeiska börsbolag. Detta motiverar enligt Kommissionen ett krav på bolagen att ta fram en mångfaldspolicy för styrelsen. De kriterier som förslaget anger som väsentliga är ålder, kön, geografisk spridning (varvid man kan ställa frågan om man med det avser var man är född, uppväxt, tidigare aktivt verksam eller bosatt för tillfället) samt utbildningsbakgrund och arbetslivserfarenhet. Kravet på bolagen att ta fram en mångfaldspolicy syftar till att på så sätt ”sätta tryck på bolagen att ha mer diversifierade styrelser” (preamble 15 i Direktivförslaget).

Något vetenskapligt stöd för att grupptänkande och trångsynthet oftare uppstår i homogent sammansatta styrelser efter de kriterier som Direktivförslaget anger jämfört med styrelser som inte är sammansatta på detta sätt finns inte, varken teoretiskt eller empiriskt, vilket gör att själva fundamentet för den föreslagna regleringen brister. EU-kommissionen visar på detta område en anmärkningsvärt bristande insikt i styrelsens ansvar och arbetsformer. För det första finns det ingen generellt optimalt sammansatt styrelse, som fungerar i varje bolag. Eftersom varje bolag är unikt, behöver styrelsen en sammansättning som i det enskilda fallet passar bolaget bäst i den fas bolaget just då befinner sig. Det går därför inte säga mycket mer än att styrelsen i dess helhet ska vara så kompetent som möjligt utifrån bolagets behov, samt i tillägg åtnjuta ägarnas förtroende, eftersom styrelsen är satt att förvalta ägarnas egendom.

Kommissionen anger vidare att en homogent sammansatt styrelse inte kommer att kunna utmana bolagsledningen, eller övervaka densamma, på det sätt en diversifierad styrelse skulle kunna. För att som styrelseledamot kunna utmana och övervaka en kraftfull företagsledning i ett börsbolag krävs kunskap och integritet. Den kunskap som krävs kommer ofta från egen aktiv tjänst i företagsledningen i ett företag av motsvarande dignitet – i många fall är personer som tidigare arbetat i en företagsledning de bästa styrelseledamöterna när det gäller att kunna utmana verkställande direktören, medan ledamöter som har annan bakgrund kan ha mycket svårare att se igenom den information man får från företagsledningen. En fullständigt diversifierad styrelse enligt de kriterier som EU-kommissionen uppställt riskerar snarare att leda till en styrelse som alltför mycket hamnar i händerna på företagsledningen.

Det måste vara ägarnas uppgift att i det enskilda fallet utse den styrelse som man just då anser är mest lämpad att leda bolaget. Det bör poängteras att bolagets ägare har ett starkt egenintresse att alltid välja den styrelse som bäst tillvaratar deras intresse. Ägarna får i detta arbete överväga de olika risker som är förenade med olika sammansättningar, varvid en eventuell risk för grupp tänkande ingår vid sidan av andra risker och möjligheter. Detta arbete måste göras varje gång man utser en styrelse, och kan inte bestämmas på förhand. Ett tvingande krav på ägarna att lägga fast en mångfaldspolicy innebär tvärtom att tidigare ägare binder nuvarande ägare vid en viss typ av styrelsesammansättning.

Det finns redan idag regler som ställer tillräckliga krav på att beakta mångfaldsaspekten vid tillsättning av styrelseledamöter, liksom krav på information om styrelsens sammansättning.

Svensk kod för bolagsstyrning ("Koden") innehåller följande bestämmelse om styrelsens sammansättning (regel 4.1):

"Styrelsen ska ha en med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt ändamålsenlig sammansättning, präglad av mångsidighet och bredd avseende de bolagsstämموالدا ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund. En jämn könsfördelning ska eftersträvas."

Bolagets valberedning ska enligt Koden (regel 2.6) skriftligt motivera sitt förslag till styrelse särskilt utifrån den ovan angivna bestämmelsen. Det motiverade förslaget ska offentliggöras på bolagets webbplats senast samtidigt som kallelsen till bolagsstämman sker.

Utöver krav på information om styrelsesammansättning m.m. i årsredovisningslagstiftningen, kräver Koden följande information om var och av styrelseledamöterna både inför styrelseval och i den årliga bolagsstyrningsrapporten (reglerna 2.6 och 10.2):

- *ålder samt huvudsaklig utbildning och arbetslivserfarenhet, samt*
- *uppdrag i bolaget och andra väsentliga uppdrag.*

När det gäller frågan om mångfald och grupptänkande är det därför Kollegiets uppfattning att något krav på bolagen att fastställa och offentligt redovisa en mångfaldspolicy inte ska införas.

Stockholm den 15 maj 2013

KOLLEGIET FÖR SVENSK BOLAGSSTYRNING

Hans Dalborg
Ordförande

Björn Kristiansson
Verkställande ledamot